

Sant Esteve de Múnter

Muntanyola

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Múnter
Emplaçament: Església St. Esteve de Múnter. Trencant senyalitzat a N-141C.
08505. Muntanyola.

Coordenades:

Latitud: 41.87849
Longitud: 2.21319
UTM Est (X): 434714
UTM Nord (Y): 4636585

Classificació

Número de fitxa: 08129-4
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Medieval Romànic Modern Barroc
Segle: X-XVII
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Número inventari IPA 23129
Generalitat:
Accés: Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat: Privada
Titular: Bisbat de Vic. Pl. de la Catedral n.1. 08500. Vic.
Fitxes associades:
[Castell de Múnter](#)
Autor de la fitxa: Anna M. Gómez Bach
Data de registre de la fitxa: dj., 05/10/2006 - 02:00

Descripció

L'església de Sant Esteve de Múnter, és un edifici d'una sola nau, capçada a llevant per un absis semicircular, en el qual les finestres han estat cegades. Aquest edifici religiós està

format per una nau única amb l'absis orientat a llevant i amb un portal el qual es troba orientat a migdia i al damunt del qual hi ha un òcul tapiat. La nau s'il·lumina mitjançant unes finestres rectangulars situades a la part alta de la nau. A la part sud-est de l'absis hi ha afegida una sagristia. Les parets laterals estan obertes formant quatre fornícules, dues a cada banda, per ubicar quatre altars laterals. A la quarta part de la volta pel cantó de ponent es veu un reforçament de volta de punt d'ametlla i unes parets per aguantar el campanar de base quadrada que, tot i la seva esveltesa i altura, avui té una configuració barroca, tradicional a la Plana de Vic. L'interior és cobert amb volta de canó i el cor amb volta d'ogiva; la part de sota ho és amb arc rebaixat. Les cornises són decorades amb estuc. Les quatre capelles laterals estan decorades amb retaules, així com l'absis. L'estat de conservació és mitjà tant d'estructura com la pintura de les parets. A la paret del fons de l'església hi ha un cos entremig amb la rectoria que serveix per a comunicar-se amb ella i per a pujar sobre la volta al peu del campanar. A la part de migdia hi ha una porta d'entrada rectangular, amb un marc de pedra picada amb despeçat barroc i carreu encoixinat particular. Les parets de l'absis i el mur de tramuntana són els més sencers i responen a l'obra original; el carreu és petit i molt irregular. Als peus de l'església al sector de tramuntana hi ha un campanar de torre adossat, cobert a quatre vessants i coronat amb una creu. El campanar de l'església és contemporani; la part superior està modificada i adherida a una escala que fou construïda al 1728. A causa de l'empenta del campanar sobre la volta i paret de migjorn, es va construir un contrafort escalonat i de mides considerables. En conjunt el temple està molt reformat i exhibeix una part important d'elements barrocs, els quals contrasten amb els elements romànics originals.

Observacions:

Situada enmig d'una vall i en posició alterosa sobre un rost, encerclada per les muntanyes del Clascar de Malla, serrat del Vilar i el Pla de Tona, centra un escampall de masies de les quals és parròquia. S'accedeix per la carretera N-141 de Manresa a Vic, al Km 45 es troba a mà esquerra, l'edifici es troba a 500 m de la carretera. En aquesta zona es documenta la presència de camins des del segle X, concretament en relació amb el terme del Castell d'Orsal (Malla), es fa referència a les vil·les de Múnter (25 gener de 929), Montells superior, Orsal i Vilarrubia, a més dels vil·lars Mulieremala i Fachlione. Per aquí, per Múnter, travessava l'estrada o camí "que pergit ad domum Sancti Stefani" (30 de març de 988), és a dir que es dirigia cap a l'església de Sant Esteve de Múnter i la "strada qui dispergit ad ipsa roca de Ermenardo" (3 juny 965). L'església de Sant Esteve de Múnter fou erigida al 929, al costat d'una vila rural o villa Montari i en un pujolet que hi ha a prop s'hi erigí un castell que esdevingué centre jurisdiccional del terme. Múnter fou sempre un terme petit, que comptava amb dotze famílies l'any 1370, 11 el 1533 i el 14 el 1782. L'església fou renovada al s. XII i transformada i ampliada segons les necessitats de l'època al XVII.

Història

Aquesta església es trobava dins l'antic terme de la vila de Múnter i del castell que s'hi va construir a prop. L'església aviat degué assumir les funcions parroquials que encara té actualment, bé que està lligada al veí municipi de Malla per no tenir sacerdot propi. El lloc de Múnter, amb la vila i el castell, apareixen documentats al 929, quan Gonteric i la seva muller Tadeqa vengueren al levita Elisagar i a Odó una terra situada al comtat d'Osona, al terme de la vila de Múnter (Montari), afrontant pel costat septentrional amb el castellet. L'església apareix

per primer cop documentada l'any 965, quan una dona anomenada Fredesinda, i els seus fills, vengueren a Odó i a la seva muller Ercolda diversos béns situats al comtat d'Osona, a vila de Múnter; aquestes possessions afrontaven per llevant amb la casa de Sant Esteve. Les funcions parroquials de la mateixa església no es documenten fins el 1191 quan Guanalgod i la seva muller Adaledis i llurs fills empenyoraren a Amat i a la seva muller Estefania i a llurs fills una peça de terra o de vinya al comtat d'Osona, a la parròquia de Sant Esteve, al lloc anomenat Matavaques, i encara es confirmen en les llistes parroquials anteriors a l'any 1154. Tenim documentades diverses obres dutes a terme en aquest edifici, que fou renovat el segle XII. A més de l'altar del sant patró de l'església, s'hi venerava l'altar de Santa Maria, documentat al 1357. L'any 1564 consta que Ramon Puig va fer el retaule de l'altar major, que amb el temps va ser substituït per un altre de neoclàssic. L'any 1579 Bernat Toll esculpí un altre retaule, el qual era dedicat segurament a la Mare de Déu del Roser, molt semblant al de Malla. La porta d'entrada, tot i que encara resta emplaçada al seu lloc primitiu, fou modificada l'any 1613, moment en què també s'abarroca la decoració del temple. Actualment, encara té l'absis romànic ben conservat, així com bona part dels murs de la nau. El campanar, que és contemporani de l'església, sobre la bòveda del fons, té la part superior modificada i és adherit a una escala, que fou construïda el 1728. L'any 1918 s'ensorrà la primitiva coberta, que fou substituïda per una altra que no s'avé amb l'estil de l'edifici, que exhibeix en conjunt una part important d'elements barrocs, entre els elements romànics originals. Com indica el portal, orientat a migdia, el recinte està construït A HONOR A ST ESTEVE 1613. Múnter, després de deslligar-se dels Montcada, formà terme propi fins l'any 1840, en què es va unir de nou a Muntanyola. Aquest terme comptava amb 12 famílies al 1370, 11 famílies al 1553 i 14 famílies al 1782, i amb 12 famílies al 1996. Entre els masos més antics hi ha el de Matavaques, la Fàbrega, el Vilar, el Camp i Comelles. Altres cases de la parròquia són Clavegueres, Dosrius, la Serra, la Rocassa, les Eres, can Gaja, el Solà, la Franquesa, el Bosc, can Febrer, el Colomer, el Puig, la Casanova del Puig, el Castell, la Rectoria i la Caseta del Mestre.

Bibliografia

AADD. (1986). "Sant Esteve de Múnter" a Catalunya Romànica. Osona II. Vol: III: 427-428.
DDAA.(1996). Muntanyola. Revista trimestral. n.4. març 1996. Ajuntament de Muntanyola.
GAVIN, J.M. (1984). "Sant Esteve de Múnter, os. 209" Inventari d'esglésies. Osona. n.15.
Arxiu Gavin. Barcelona: 94. GUDIOL, J. (1909). "Excursió a Múnter". Gaceta Montanyesa n. 416. Vic. JUNYENT, E. (1945). "Itinerario histórico de las parroquias del Obispado" a Hoja Parroquial. Vic. 7 d'octubre de 1945. ORDEIG, R. (1982). "Villae, viae i stratae d'Osona, testimonis de l'antiguitat a l'època medieval". A AUSA X, n.102-104. Vic: 387-400.
PLADEVALL, A. (1981). "Muntanyola" a Gran Geografia Comarcal de Catalunya. Vol.1. Osona i Ripollès. Enciclopèdia Catalana SA. Barcelona: 102. TORRENT, C. (1982). Sant Esteve de Múnter. Inventari Patrimoni Arquitectònic. Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya. Inèdit.

